

...

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.293/2022/10.

A Fővárosi Ítéltábla a Hegymegi-Barakonyi és Fehérvári Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda Cím4., ügyintéző: dr. Hegymegi-Barakonyi Zoltán ügyvéd) által képviselt Felperes (cím1.) felperesnek a KERTÉSZ ÉS TÁRSAI ÜGYVÉDI IRODA (cím6, ügyintéző: dr. Kertész József Tamás ügyvéd) által képviselt Alperes (cím2) alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. december 20-án kelt 6.G.40.781/2020/51. számú ítélete ellen az alperes által 53. sorszámon benyújtott fellebbezése és a felperes Gf/5. sorszámú csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperest a felperes részére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezi,

ezt meghaladóan helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 48.000 (Negyvennyolcezer) forint, valamint 1.000.000 (Egymillió) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletével az elsődleges kereseti kérelem tekintetében túlnyomórészt helyt adott a felperes keresetének – amelyben kérte az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 361. §-a alapján jogalap nélküli gazdagodás jogcímén az alperes kötelezését 282.309.915 forint főkövetelés és annak 2015. szeptember 9. napjától a megfizetéséig a rPtk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére – és az alperest a felperes részére 15 napon belül 282.309.915 forint tőke és annak 2015. szeptember 9-étől a kifizetés napjáig járóan az évi

költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamata, valamint 8.200.136 forint perköltség megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Határozata indokolásában a felek perbeli nyilatkozatai, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján a kereset elbírálása körében releváns tényállást a következők szerint állapította meg.

Az alperesi jogelőd a Rt.2. és a perben nem álló Rt.3 (a továbbiakban: Rt.3 Rt.) értékpapír ügyfélszámláit a velük kötött értékpapír- ügyfélszámla szerződések alapján számlavezetőként a felperes vezette.

Az alperes 2001. szeptember 19-én kelt levelében 2001. szeptember 26. napjáig 41.303.600 forint, 2001. november 13-án kelt levelében 2001. november 20. napjáig 42.403.600 forint, 2001. december 13-án kelt levelében 2001. november 20. napjáig 25.265.000 forint átutalását kérte felperestől az bank1-nél vezetett pénzforgalmi számlájára.

A Rt.3 Rt. mint eladó és a Rt.2. mint vevő 2001. szeptember 26-i keltezésű – utóbb a felperes ügyfelei, köztük az alperes és a Rt.3 Rt. sérelmére elkövetett sikkasztás és egyéb bűncselekmények miatt névl és társai ellen indult ügyszám3 számú büntetőügyben született ítélet szerint hamisítottnak bizonyult – értékpapír adásvételi szerződése alapján a felperes 2001. szeptember 26-án 39.966.620 db 39.966.620 forint össznévértékű, 125,1044 % eladási árfolyamú és 50.000.001 forint vételárú befektetési Alap befektetési jegyet a Rt.3 Rt. értékpapírszámlájáról az alperes értékpapírszámlájára vezetett át, 33.023.540 forint névértékű befektetési jegyet 125,1044 % árfolyamon visszavásárolt az alperestől, azok 41.313.902 forint összegű vételárát jóváírta az alperes ügyfélszámláján és átutalta az alperes bank1-nél vezetett pénzforgalmi számlájára.

A Rt.3 Rt. mint eladó és a Rt.2. mint vevő 2001. november 21-én kelt – utóbb ugyancsak hamisítottnak bizonyult – értékpapír adásvételi szerződése alapján a felperes 2001. november 21-én 20.090.510 db 20.090.510 forint össznévértékű, 126,9271 % eladási árfolyamú és 25.500.302 forint vételárú befektetési Alap befektetési jegyet a Rt.3 Rt. értékpapírszámlájáról átvezetett az alperes értékpapírszámlájára, 29.251.092 forint névértékű befektetési jegyet 126,9271 % árfolyamon visszavásárolt az alperestől, 37.127.563 forint összegű vételárukat jóváírta az alperes ügyfélszámláján és átutalta az alperes bank1-nél vezetett pénzforgalmi számlájára.

A Rt.3 Rt. és a Rt.2. 2001. december 20-án kelt – a korábbiakkal egyezően hamisítottnak bizonyult – értékpapír adásvételi szerződése alapján a felperes 2001. december 20-án 19.948.230 db 19.948.230 forint össznévértékű, 127,8309 % eladási árfolyamú és 25.500.002 forint vételárú befektetési Alap befektetési jegyet a Rt.3 Rt. értékpapír számlájáról az alperes értékpapírszámlájára vezetett át, 19.772.450 forint névértékű befektetési jegyet visszavásárolt

az alperestől, 25.265.000 forint összegű vételárakat jóváírta az alperes ügyfélszámláján és átutalta az alperes bank1-nél vezetett pénzforgalmi számlájára.

A Rt.3 Rt. befektetési jegyeit érintő fenti értékpapírszámla műveletek (terhelések, jóváírások) alapjául szolgáló, a Rt.3 Rt. és a Rt.2. közötti – hamisított – értékpapír adásvételi szerződések szerint az adásvétel tárgyát képező befektetési jegyek vételárát a vevő alperes a szerződés aláírásakor készpénzben tartozott megfizetni az eladó részére, a vételár átvételét az eladó a szerződés aláírásával elismerte.

A Rt.3 Rt. felperessel szemben fennálló, értékpapírból vagy értékpapírból származó pénzügyi követelésből eredő 10.802.249.000 forint összegű követelése a Rt.3 Rt. 2004. szeptember 30-i hatállyal megvalósult átalakulása, szétválása folytán egyik jogutódjaként létrejött Kft.1-re (a továbbiakban: kielégített társaság) szállt át, amit a Rt.3 Rt. 2012. november 12-én kelt nyilatkozatában elismert, egyebek között azt is rögzítve, hogy ennek ténye a szétválási szerződésben és annak mellékletében, valamint az átalakulással érintett társaságok számviteli jogszabályoknak megfelelő záró- és nyitó mérlegeiben is feltüntetésre került; a kielégített társaság a felperes és a Rt.3 Rt. közötti számla jogviszonyban is a Rt.3 Rt. jogutódja és jogutódként az értékpapírból származó kártérítési követelések érvényesítésére is jogosult a károkozó személlyel szemben.

A Rt.3 Rt. jogutódjaként a kielégített társaság által a felperes ellen a Fővárosi Törvényszéken indított 19.G.42.150/2011. számú per 2015. szeptember 3-án a bíróság által jóváhagyott egyezséggel zárult, amelyben a jelen per felperese vállalta az általa vezetett (Rt.3 Rt.) értékpapír ügyfélszámla szabálytalan kezelésével, ennek keretében az ügyfélszámlán lévő befektetési jegyek 2001. szeptember 26-i, 2001. november 21-i és 2001. december 20-i alperesi értékpapírszámlára történt átvezetésével okozott kár megtérítését, az egyezségben meghatározott összeg teljesítését a kielégített társaság részére.

A kielégített társaság 2016. szeptember 5-i keltezésű okiratba foglaltan úgy nyilatkozott, hogy a Fővárosi Törvényszék 19.G.42.150/2011/166. számú jogerős végzésével jóváhagyott perbeli egyezség alapján a jelen per felperese 2015. szeptember 8-án banki átutalással teljes egészében megfizette részére a befektetési jegyek szabálytalan átvezetése kapcsán követelt 49.998.242 forint, továbbá 25.500.884 forint, valamint 25.499.822 forint tőkét és járulékait.

A kielégített társaság 2020. január 20-i keltezéssel újabb nyilatkozatot írt alá, amely szerint a Fővárosi Törvényszék 19.G.42.150/2011/166. számú jogerős végzésével 2015. szeptember 3-án jóváhagyott perbeli egyezség következtében sem a jelen per alperesével, sem a felperesével szemben nem áll fenn követelése a Rt.3 Rt. ügyfélszámlájáról az alperes ügyfélszámlájára 2001. szeptember 26-án 49.998.242 forint és 2001. november 21-én 25.500.884 forint összegben (értékben) teljesített tranzakciókkal összefüggésben, tekintettel arra, hogy az e tranzakciókkal kapcsolatos, a perben érvényesített tőke és járulékaiból álló minden követelését (a tranzakciók teljes tőke összegét és az azok után az egyes tranzakció

követő naptól a kifizetésig terjedő időszakra számított késedelmi kamat teljes összegét és egyéb költségeket is) az egyezség keretében a felperes 2015. szeptember 8-áig számított módon megfizette.

Ezt követően a kielégített társaság 2021. szeptember 30-i keltezéssel okiratba foglalt újabb nyilatkozatot adott ki, amelyben azt rögzítette, hogy a Fővárosi Törvényszék 19.G.42.150/2011/166. számú jogerős végzésével 2015. szeptember 3-án jóváhagyott perbeli egyezség következtében sem a jelen per alperesével, sem a felperesével szemben nem áll fenn követelése a Rt.3 Rt. ügyfélszámlájáról az alperes ügyfélszámlájára 2001. szeptember 26-án 49.998.242 forint, 2001. november 21-én 25.500.884 forint és 2001. december 20-án 25.499.822 forint összegben (értékben) teljesített tranzakciókkal összefüggésben, mivel a tranzakciókkal kapcsolatos, a perben érvényesített tőke és járulékaiból álló minden követelést a perbeli egyezség keretében a felperes 2015. szeptember 8-áig számított módon megfizette a részére.

Az elsődleges kereseti kérelem elbírálása körében az alperes elévülési kifogását vizsgálva az elsőfokú bíróság rögzítette, amint azt a perbelihez hasonló tényállású, azonos jogalapú ügyben meghozott Pfv.VII.20.535/2019/11. számú végzésében, majd a Pfv.VII.21.748/2019/11. számú ítéletében a bankszámlapénz természetének, fizetési mechanizmusának elemzésével a Kúria már kifejtette, a számlavezető javára megtérítési igény keletkezik a jogcím nélkül gazdagodó alperessel szemben azáltal, hogy a számlatulajdonos számlájáról jogcím nélkül eszközölt teljesítéssel összefüggésben a fizető fél (számlatulajdonos) felé helytállt, a tartozatlan fizetéssel előállt vagyoni hátrányt reparálta.

A perbelivel azonos tényállású és jogalapú ügyben meghozott Gfv.VII.30.317/2020/5. számú végzésében a Kúria azt is kimondta, hogy a törkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (Tpt.) perbeli időszakban hatályos 5. § (1) bekezdés 40. pontjában, 9. § (2) és (3) bekezdéseiben, 81. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakra figyelemmel a jelen perben is jelentős kérdések szempontjából – az értékpapírszámla fogalmából, a dematerializált értékpapírok átruházásának szabályaiból, különösen az értékpapírszámlán való jóváírás és terhelés műveleteiből következően – a befektetési szolgáltató által vezetett értékpapírszámlán végrehajtott művelet a bankszámla pénzzel azonosan funkcionál; a kielégített társaság jogelődjének a felperesnél vezetett értékpapírszámláról tartozatlanul teljesített átvezetéssel – a számla terhelésével – csökkent az adott számla szerint támasztható követelése, ugyanakkor azzal azonos mértékben egyéb követelése keletkezett a jogalap nélküli gazdagodás visszafizetése iránt; ennek megfelelően – az előzőek fordítottjaként – a kedvezményezett alperes (alperesi jogelőd) vagyont is hasonló strukturális változás érte: egyrészt a téves átvezetéssel megnőtt a számlavezetővel szemben a közöttük fennálló jogviszonyban támasztható követelés, ugyanakkor azzal azonos mértékben tartozása, visszafizetési kötelezettsége keletkezett a neki teljesítő fél felé; az átvezetés téves jellege az átvezetés kedvezményezettje és a kielégített társaság, illetve jogelődje viszonyában jogcímnélküliséget, tartozatlan fizetést, míg a számlavezető és a kielégített társaság, illetve jogelődje között megbízás nélküli számlakezelést, teljesítést jelentett; az értékpapírszámla-szerződésen alapuló jogviszonyban az arra jogosulatlan személy részéről adott megbízás végrehajtásával a felperesnek – a bankszámlapénzzel történt fizetés mechanizmusához hasonlóan – nem keletkezett érvényesíthető megtérítési igénye a részére megbízást nem adó számlatulajdonos felé, a kielégített társaság (illetve jogelődje) számláján rögzített terhelést a megfelelő összegű

jóváírással köteles volt visszaállítani; a téves átvezetésből következően a kielégített társaság egymástól független, önálló jogviszonyok alanyaként két önálló igénnyel léphetett fel sérült joga orvoslására: az átvezetés kedvezményezettjével (alperes) szemben a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint a gazdagodás visszatérítésére irányuló igényt érvényesíthetett, számlavezetőjével (felperes) szemben pedig kártérítést követelhetett a vele kötött értékpapírszámla-szerződés keretei között;

a téves átvezetés tényével önálló – nem kontraktuális alapú – kötelelem keletkezett a gazdagodó és a vagyoni hátrányt elszenvedő kielégített társaság között, amelytől független a számlatulajdonos és a számlavezető szerződéses jogviszonya; az ily módon külön jogviszonyok alapján fizetésre kötelezettek, vagyis a felperes és az alperes között – anélkül, hogy fizetési (megtérítési) kötelezettség, illetve a velük szemben támasztható követelés azonosságáról lenne szó – sajátos egyetemlegesség keletkezett: a kötelezettek bármelyikének teljesítése a jogosult felé kihatott egyben a másik kötelezett helyzetére (látszólagos, nem valódi egyetemlegesség); a felperes azzal, hogy a tévesen, tartozatlanul teljesítő jogosult felé helyt állt – a számlatulajdonos vagyonában bekövetkezett hátrányt orvosolta, a hibás átvezetéssel csökkent számlakövetelést helyreállította – megszüntette az alperesnek a részére tévesen teljesítő fél felé fennálló kötelezettségét; a felperes teljesítésével ugyanakkor nem szűnt meg a téves átvezetéssel az alperesnél előállt gazdagodás, az azzal szemben fennálló – reparálandó – vagyoni hátrány a helyreállított számla követelés kötelezettjeként a számlavezető felperes oldalán mutatható ki, a számlatulajdonos felé megvalósult teljesítés a felperes számára megtérítési igényt eredményezett a téves átvezetéssel gazdagodó alperessel szemben.

Mindebből az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az következik, hogy a felperes megtérítési igénye az oldalán jelentkező vagyoni hátrány bekövetkezésével, 2015. szeptember 8-án jött létre és vált bíróság előtt érvényesíthetővé az alperessel szemben, ezért a rPtk. 326. § (1) bekezdése szerint a felperesi követelés elévülése csak ekkor kezdődhet meg. Ebből a szempontból – az alperesi védekezésben előadottakkal szemben – nincs jelentősége annak, hogy a perbeli átvezetést a felperes a kielégített társaság számlájának a terhére teljesítette és az azóta eltelt időnek sem. Tekintettel arra, hogy az elsődleges kereseti kérelem tárgyát képező követelés érvényesítésére irányuló fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet a felperes 2016. szeptember 8-án, még a rPtk. 324. § (1) bekezdése szerinti ötéves elévülési időn belül benyújtotta, az alperes elévülési kifogása nem vezethetett eredményre.

Az elsődleges kereseti kérelem érdemi vizsgálata körében annak jogalapjára nézve az elsőfokú bíróság kifejtette, a téves átvezetésből következően a számlatulajdonos által a felperessel és az alperessel szemben érvényesíthető egymástól független, külön jogviszonyból eredő igények létéből, illetve ismertetett jellemzőiből adódóan a jelen perben a felperes tényleges teljesítésének van jelentősége, amellyel összefüggésben a Kúria Pfv.VII.21.748/2019/11. számú ítéletében foglaltakra figyelemmel a következőket emelte ki:

A rPtk. 361. § (1) bekezdéséből következően a gazdagodás jogalap nélküli jellegén túl a jogalap nélküli gazdagodás megállapításának további egyenrangú (együttes) feltételei a gazdagodó oldalán kimutatható vagyoni előny és az is, hogy a vagyoni előnyt más rovására szerzi, ahhoz kapcsolódóan, azzal összefüggésben valaki másnál vagyonsökkenés

következik be. E feltételek bármelyikének hiánya kizárttá teszi a jogalap nélküli gazdagodás megállapítását.

A gazdagodás és az azzal összefüggő vagyonszökkenés mértéke ugyanakkor nem feltétlenül esik egybe, ezért a rPtk. 363. §-a a gazdagodó visszafizetési kötelezettségét a nála mérhető vagyoni előnyben (gazdagodásban) határozza meg a jogalap nélküli birtokos helyzetére utaló szabállyal.

A rPtk. 361. és 363. §-ainak a jogalap nélküli gazdagodás alapesetét modellező szabályai szerint a jogalap nélkül gazdagodó fél azzal szemben köteles a saját gazdagodása visszatérítésére, aki a visszatérítendő vagyoni előnnyel közvetlen összefüggésben álló vagyoni hátrányt elszenvedte. A perbeli eset azonban ettől a helyzettől alapvetően különbözik, mivel a felperes nem volt alanya a jogosulatlan tranzakciókból fakadóan közvetlenül a vagyoni hátrányt elszenvedő kielégített társaság (illetve jogelődje) és az alperes között létrejött – nem kontraktuális alapú – kötelelemnek. Az alperes által visszatérítendő – a 2001. évi tranzakciókból származó – vagyoni előnnyel összefüggő vagyoni hátrány eredetileg nem a felperest, hanem a kielégített társaság jogelődjét érte, ennél fogva az elsődleges kereseti kérelem tárgyát képező igény nem volt függetleníthető a felperes igényérvényesítését megalapozó helytállástól, a felperes vagyonának tényleges szökkenésétől.

A felperes kereseti követelését meghatározó kettős ténybeli és jogi alap – egyfelől a téves átvezetésből közvetlenül az alperes mint gazdagodó és a vagyoni hátrány eredeti elszenvedője, a kielégített társaság jogelődje közötti, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint rendezendő jogviszony; másfelől a számlavezető felperes és a kielégített társaság jogelődje közötti szerződéses jogviszony – összekapcsolódott a felperesnek a kielégített társaság részére ez utóbbi jogviszony keretében nyújtott teljesítésével, de anélkül, hogy alanycserét eredményezett volna az alperes és a kielégített társaság jogelődje közötti nem kontradiktórius alapú, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint rendezendő jogviszonyban. A felperes azzal, hogy a téves átvezetés miatt számlavezetőként helytállt a vele szerződő számlatulajdonos felé, a szabálytalan átvezetés folytán gazdagodó alperes és a vagyoni hátrányt eredetileg elszenvedő kielégített társaság, illetve jogelődje közötti jogviszonyban nem lépett a kielégített társaság, illetve jogelődje helyébe.

Mindebből az következik, hogy a perbeli esetben a gazdagodó alperesnél kimutatható vagyoni előny, illetve a felperesnél jelentkező vagyoni hátrány azon túl, hogy a jogalap nélküli gazdagodás megállapításának egyenrangú (együttes) feltételei a felperes részére megfizetendő jogalap nélküli gazdagodás kettős korlátját is jelentik, mivel a felperes az alperesnél jelentkező vagyoni előny erejéig kizárólag olyan mértékű megtérítésre tarthat igényt, amely mértékű vagyonszökkenés nála a vele szerződéses jogviszonyban álló, az alperes részére tartozatlanul teljesítő számlatulajdonos felé történt helytállás folytán bekövetkezett.

Mindennek tükrében az elsődleges kereseti kérelem jogalapja körében a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a perbeli három tranzakció során a kielégített társaság jogelődjének értékpapírszámlájáról az alperes (jogelődje) értékpapírszámlájára átvezetett befektetési jegyek az alperesnél (jogelődjénél) jogalap nélküli gazdagodást jelentettek-e, míg az összepszerűség tekintetében azt, hogy a perbeli befektetési jegyek alperes értékpapírszámlájára történt

átvezetése miatt a felperes a saját vagyona rovására reparációként mekkora összeget fizetett a kielégített társaság részére.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok és a felek perbeli nyilatkozatai alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a perbeli három tranzakció során a kielégített társaság jogelődjének értékpapírszámláján lévő befektetési jegyek olyan adásvételi szerződések alapján kerültek átvezetésre az alperes értékpapírszámlájára, amelyek technikai hamisítványok voltak, amelyekre az alperes aláírását – a perben az alperes által is elismerten – „fénymásolatban hamisították oda”. Erre tekintettel az alperes védekezésében előadottakkal szemben nem lehet kétséges, hogy a kielégített társaság jogelődje és az alperes között nem állt fenn olyan adásvételi jogviszony, amely alapul szolgálhatott volna a kielégített társaság jogelődjének értékpapír számláján lévő befektetési jegyek alperes értékpapírszámlájára történő átvezetésére, a kielégített társaság jogelődje és az alperes közötti, a befektetési jegyek adásvételére irányuló, a rPtk. 265. § (1) bekezdése szerinti kölcsönös és egybehangzó ügyleti akarat kifejezése hiányában a perbeli befektetési jegyek alperes értékpapírszámlájára történő átvezetésére érvényes jogcím hiányában, jogalap nélkül került sor.

A bizonyítékok ugyanakkor nem támasztották alá az alperesnek azt a tényállítást, hogy a befektetési jegyek vételára a kielégített társaság jogelődje részére készpénzben kifizetésre került. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság rámutatott, annak tényét, hogy az értékpapír-számlájáról átvezetett befektetési jegyek vételárát a kielégített társaság jogelődje részére készpénzben megfizette, a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperes tartozott bizonyítani, és miután a kielégített társaság jogelődje részére az alperesi állítás szerinti készpénzben történő teljesítésben a felperesnek nem kellett részt vennie és így arról nyilvánvalóan nem kellett számviteli bizonylattal rendelkeznie, a számviteli bizonylatok bemutatása kizárólag az alperestől volt elvárható, az alperes ebben a körben a felperesi felróhatóság esetében sem hivatkozhat alappal a bizonyítási teher megfordulására. A perben szakértőként kirendelt szakértő igazságügyi adó- és járulék, könyv-, pénzpiaci-, biztosítási- és tőkepiaci szakértő szakvéleménye szerint a perbeli értékpapír adásvételi szerződések a vételár – értékpapír piacon egyébként atipikus – készpénzben történő megfizetéséről rendelkeztek, azonban az, hogy az alperes részéről a vételár kifizetése készpénzben megtörtént, az alperes (jogelődje) számviteli bizonylatainak a hiányában tényként nem volt megállapítható.

Tekintettel arra, hogy a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény szerint annak bizonyítására, hogy a vételár kifizetése készpénzben megtörtént, az alperes (jogelődje) kifizetésekre vonatkozó számviteli bizonylatai lettek volna alkalmasak, amelyek nem álltak rendelkezésre, az elsőfokú bíróság mellőzte az alperes (jogelődje) beszámolóinak, mérlegeinek, vagyoni helyzetének vizsgálatára irányuló alperesi bizonyítási indítvány teljesítését.

A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság azt is egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy az alperes (jogelődje) értékpapírszámlájára a fentiek szerint (jogalap nélkül) átvezetett és a felperes által visszavásárolt befektetési jegyek vételárát a felperes megfizette az alperes részére.

Ezzel összefüggésben kiemelte, a perben kirendelt igazságügyi szakértő ügyfélszámla kivonatokkal is alátámasztotta azt, hogy a visszavásárolt befektetési jegyek vételárát a felperes átutalta az alperes (jogelődje) bank1-nél vezetett pénzforgalmi számlájára.

A visszavásárolt értékpapírok ellenértékének az alperes (jogelődje) részére történt megfizetése tényét támasztja alá az is, hogy a szakértői vélemény szerint a perbeli ügyletekkel kapcsolatos eljárás minden esetben a következő volt: az alperes (jogelődje) már a befektetési jegyek ügyfélszámlájára történő átvezetését megelőzően kifizetést kért a felperestől, amelyet a felperes az bank1-nél vezetett alperesi (jogelőd) pénzforgalmi számlára teljesített úgy, hogy a teljesítésnek a pénzsámlán nem volt fedezete, azt az átvezetett értékpapírok értékesítése képezte; az időrendet vizsgálva az átvezetés minden esetben később történt, mint az értékpapírok eladása, azaz a fedezet megteremtése később történt, mint az értékpapírok értékesítése.

Mindezeket a körülményeket mérlegelve, értékelve az elsőfokú bíróság – a Kúria Gfv.VII.30.317/2020/5. számú végzésében kifejtettekre is figyelemmel – arra a következtetésre jutott, az alperes (jogelődje) jogalap nélkül gazdagodott a perbeli befektetési jegyek piaci értékével, végső soron a felperes rovására.

Az elsődleges kereseti kérelem jogalapjának vizsgálata körében az elsőfokú bíróság szükségtelennek tartotta, ezért mellőzte a név1 és társai ellen a Fővárosi Bíróság előtt ügyszám3 ügyszámon folyamatban volt büntetőügyben eljáró szakértő2 tőkepiaci szakértő alperesi indítvány szerinti kirendelését annak vizsgálatára, hogy az alperestől (jogelődjétől) visszavásárolt befektetési jegyek vételáraként a felperes által átutalt összegeknek mi lett a sorsa, azok megérkeztek-e az alpereshez (jogelődhöz), a gazdagodását eredményezték-e vagy a felperes az alperestől (jogelődjétől) jogellenesen levont összegeket pótolta vissza, vagy az átutalt összegeket a felperesi alkalmazott (név1) visszavette.

Rámutatott, az alperesnek ez a bizonyítási indítványa részben olyan szakkérdés vizsgálatára irányult (három utalás megérkezett-e az alpereshez (jogelődjéhez), azok összegével gazdagodott-e), amely szakkérdéseket a perben kirendelt igazságügyi szakértő aggálytalan szakvéleménye már megválaszolta, így a rPp. 177. § (1) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel azok vizsgálatára újabb (másik) szakértő kirendelése nem volt indokolt.

Emellett az alperes másik szakértő kirendelésére irányuló indítványának olyan kérdések vizsgálata képezte a tárgyát (az alperestől (jogelődjétől) jogellenesen levont összegeket pótolta-e vissza a felperes, a felperesi alkalmazott visszavonta-e az utalt összeget), amelyekre nézve az alperes nem tett olyan konkrét tényállítást, amely szakértői bizonyítás tárgyát képezhetne volna, csak általánosságban hivatkozott a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetésének mechanizmusára, jellegére.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az elsődleges kereset tárgyát képező felperesi igény jogalapjának vizsgálata szempontjából nincs jogi relevanciája a Fővárosi Bíróság előtt folyamatban volt büntetőeljárás vádlottjainak a személyével, a vád tárgyává tett

bűncselekmény természetével kapcsolatos alperesi hivatkozásoknak, előadásoknak, ezért azok érdemi vizsgálatát ugyancsak mellőzte, figyelemmel arra is, hogy a felperes indítványára a perben olyan szakértő került kirendelésre, aki szakértőként a büntetőeljárásban is eljár és aggálytalan, a bíróság által ítélezése alapjául elfogadott perbeli szakvéleményének az elkészítésekor a büntetőeljárásnak a perbeli tranzakciókra vonatkozó iratait is felhasználta.

Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben arra is utalt, annak ellenére, hogy az alperes indítványának megfelelően a büntetőeljárás iratainak egy része beszerzésre került, azok tanulmányozását követően az alperes a bíróság felhívása ellenére sem jelölte meg azt, hogy a jelen perben a büntetőeljárás mely iratait, illetve azok mely részét tekinti relevánsnak. Az, hogy az alperes általánosságban hivatkozott a bűncselekmény elkövetésének mechanizmusára, jellegére, nem értékelhető a perben rá háruló tényelőadási kötelezettsége teljesítéseként, amelynek legalább olyan részletesnek és konkrétan kell lennie, hogy annak alapján meghatározható legyen a tényállításnak a per tárgyát képező igényvel való releváns kapcsolata és a bizonyításra szoruló tények, körülmények köre. Önmagában valamilyen határozatokra, okiratokra való hivatkozás nem jelenti a tényelőadási kötelezettség teljesítését.

Az elsődleges kereseti kérelem összecszerűségét vizsgálva az elsőfokú bíróság rögzítette, a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, így különösen a 19.G.42.150/2011. számú perben jogerősen jóváhagyott perbeli egyezség tartalma, a Rt.3 Rt. 2012. november 12-én kelt nyilatkozata, a kielégített társaság megtérített összegről szóló nyilatkozatai alapján – az alperesi vitatással szemben – nem lehet kétséges az sem, hogy a perbeli értékpapír – átvezetésekől eredő követelések tekintetében a kielégített társaság vált a Rt.3 Rt. jogutódjává.

A Fővárosi Törvényszék előtt a 19.G.42.150/2011. számú perben jóváhagyott egyezség kivonata és a kielégített társaság 2016. szeptember 5-én, 2020. január 20-án és 2021. szeptember 30-án kelt – a kielégített társaság perben érvényesített és a perbeli egyezség hatálya alá vont követelésére, valamint az egyezség alapján a felperes részéről történt teljesítésre nézve egyértelmű tartalmat hordozó – nyilatkozatai alapján a felperes és a kielégített társaság közötti egyezség releváns tartalma és a felperes teljesítésének a mértéke aggálytalanul feltárható volt. Ezen okirati bizonyítékok kétségmentesen bizonyítják, hogy a jelen perben vizsgált három tranzakcióval kapcsolatban a felperes teljesítése az egyezségben foglaltakkal egyezően az egyes értékpapír-átvezetések teljes tőkeösszegére, továbbá az egyes tranzakciók tőke összege után az egyes tranzakciókat követő naptól a kifizetésig terjedő időszakra számított törvényes késedelmi kamat teljes összegére kiterjedt.

A kielégített társaság 2021. szeptember 30-i nyilatkozata a felperessel szemben támasztott és a felperes által megfizetett igényét a tőke- és a késedelmi kamat vonatkozásában egyaránt kiszámítható módon tartalmazta, az okirat tartalmának egyértelműségét nem rontja le az, hogy a releváns összegeket nem határozta meg tételesen.

A felperes és a kielégített társaság szerződésen alapuló jogviszonyában a törvényes késedelmi kamat mértéke a rPtk. 301/A. § (1) bekezdése alapján a (2) bekezdés szerint alakult. A késedelmi kamatra nézve a felperes mindhárom perbeli tranzakciót illetően tételesen kimunkált, ellenőrizhetően levezetett számítást csatolt, amelyre nézve az alperes a 49.

sorszámu előkészítő iratában úgy nyilatkozott, hogy azt önmagában – a jogalapot el nem ismerve – nem vitatja.

A felperes ily módon a 2015. szeptember 8-án a kielégített társaság részére reparációként történt teljesítés mértékét nemcsak a perbeli tranzakció tőkeösszege, hanem az egyes tranzakciókhoz kapcsolódóan a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat tekintetében is bizonyította.

A továbbiakban az elsőfokú bíróság rámutatott, az alperes nem tett semmilyen konkrét, határozott, egyértelmű tényállítást arra nézve, hogy a felperes által 2015. szeptember 8-án a kielégített társaság részére reparációként kifizetett összeget egészen vagy részben a felperes biztosítója milyen biztosítási esemény alapján, mely időpontban fizette meg, a biztosító térítésére az alperes csak általánosságban nyilatkozott, amit a felperes vitatott. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperes erre irányuló bizonyítási indítványának a teljesítését is mellőzte.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes által csatolt okiratok a perben releváns jogkérdésekben kialakult felsőbírósági gyakorlatra is figyelemmel megfelelő alapul szolgáltak az elsődleges kereseti kérelem elbírálásához szükséges tényállás feltárásához, megállapításához. A perben ezért sem a felek közötti kapcsolatrendszer teljes körű feltárására, sem a felperes és cég3 között a Fővárosi Bíróság előtt folyamatban volt per egyes iratainak, a Fővárosi Bíróság előtt 19.G.42.150/2011. számon folyamatban volt per teljes iratanyagának, a felperes és a kielégített társaság vezérigazgatóhelyettese (név5) közötti perek ítéleteinek, a név1 ellen folyó kártérítési per iratainak az alperes által indítványozott beszerzésére nem volt szükség, ezért azt az elsőfokú bíróság mellőzte, figyelemmel arra is, hogy a perbeli jogvitát a bíróság a felperes keresetében és az alperes védekezésében foglaltak korlátai között bírálja el, amiből az is következik, hogy az alperesi védekezés nem lehet parttalan, továbbá a védekezése alapjául szolgáló, általa relevánsnak tartott ügyletek konkrét megjelölése is az alperes tényelőadási kötelezettsége körébe tartozik.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában a teljes 282.309.915 forint tőkeösszeg tekintetében megalapozottnak találta.

Véleménye szerint ugyanakkor ezen összeg után a felperes a vele szerződéses jogviszonyban nem álló alperessel szemben a Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére tarthat igényt, ezért a késedelmi kamat mértékéről – a kereseti kérelemtől eltérően – ennek megfelelően rendelkezett. A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a rPtk. 364. §-a szerint alkalmazandó rPtk. 360. § (1) bekezdése alapján a felperes alperessel szembeni megtérítési igénye 2015. szeptember 8-i létrejöttét követő nappal 2015. szeptember 9. napjában állapította meg.

Miután a kereset az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában túlnyomó részben megalapozottnak bizonyult, a másodlagos és a harmadlagos kereseti kérelmeket az elsőfokú

bíróság érdemben nem vizsgálta. A pervesztes alperest a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes 300.000 forint közjegyzői eljárási díjból, 1.200.000 forint kereseti illetékből, 320.800 forint szakértői díjból, valamint a 282.309.915 forint pertárgyérték figyelembevételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) jelen perben irányadó, 2017. december 31. napján hatályos 3. § (2) bekezdése alapján 5.023.099 forint + áfa, bruttó 8.200.136 forint ügyvédi költségből álló perköltsége megfizetésére.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes kiegészített fellebbezésében kérte elsődlegesen a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását; másodlagosan a rPp. 252. § (2) és (3) bekezdései alapján a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását.

Az elsődleges fellebbezési kérelme indokaként a perben tett korábbi nyilatkozatait fenntartva az elsődleges kereseti kérelem tárgyát képező igény elévülése körében az alperes arra hivatkozott, az elsőfokú ítélet indoklásában idézett, a releváns körülmények tekintetében a perbelitől eltérő tényállású ügyekben született kúriai határozatokban foglaltak szerinti látszólagos egyetemlegesség a felperes és az alperes perbeli jogviszonyára nem értelmezhető és nem alkalmazható, mivel a Kúria határozatai olyan ügyekben születtek, amelyekben a felperes és az alperes egymásra tekintettel is tanúsított magatartása eredményezett „együttesen okozottnak tekinthető kárt”, ezzel szemben a perbeli esetben a felperes az alperes tudta nélkül használta az alperes értékpapírszámláját, ami az alperes részéről nem tekinthető a felperessel való olyan együttműködésnek vagy kapcsolatnak, amely közöttük egyetemlegességet hozhatna létre.

A felperes és az alperes közötti valódi, illetve látszólagos egyetemlegesség hiányából az következik, hogy a jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt a felperesnek nem volt a kielégített társaságétól független, önálló igénye az alperessel szemben és miután a kielégített társaság az elévülési időn belül az alperessel szemben nem érvényesítette a jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránti követelését, a jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt a felperessel szemben indított perben pedig az alperes félként nem vett részt, a rPtk. 327. § (1) bekezdése szerint az elévülés megszakadását, illetve a rPtk. 326. § (2) bekezdése szerint nyugvását eredményező körülmény hiányában a kielégített társaság jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránti követelése az alperessel szemben elévült, így annak a bírói úton történő felperesi érvényesítése is kizárt a rPtk. 325. § (1) bekezdése szerint.

Az ítélet érdemi megalapozatlansága körében az alperes állította, az elsőfokú ítélet indoklásában foglaltakkal szemben a perben rendelkezésre álló bizonyítékok nem szolgálhatnak alapul annak ítéleti bizonyossággal történő alátámasztására, hogy a kielégített társaság jogelődjének értékpapírszámlájáról az alperes értékpapírszámlájára jogalap nélkül átvett befektetési jegyek értékével az alperes jogalap nélkül gazdagodott.

Véleménye szerint a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye kizárólag annak bizonyítására alkalmasak, hogy az alperes értékpapírszámlájára átvezetett és a felperes által visszavásárolt befektetési jegyek vételárát a felperes átutalta az alperes bankszámlájára, arra nézve azonban semmilyen bizonyíték nem áll rendelkezésre, hogy az alperes bankszámlájára a vételár jóváírása is megtörtént, és ily módon a befektetési jegyek ellenértékével az alperes gazdagodott.

Erre nézve az elsőfokú bíróságnak további bizonyítást kellett volna lefolytatnia az alperes által előterjesztett bizonyítási indítványoknak megfelelően, így különösen nem mellőzhette volna szakértő2 igazságügyi szakértő kirendelését, továbbá a jelen perhez kapcsolódó büntetőeljárás iratainak figyelembevételével a vád tárgyává tett bűncselekmény természetével, a vádlottak személyével kapcsolatos alperesi előadások értékelését, különös tekintettel a perbeli ügy azon sajátosságaira, hogy az alperesnek sem az értékpapírok átvezetéséről, sem arról nem volt tudomása, hogy azokat a felperes „visszavásárolta”; az okiratokat, bizonylatokat a felperes alkalmazottai hamisították, akiknek szándéka nyilvánvalóan nem arra irányult, hogy az ügyletek révén az alperes vagyona gyarapodjon; mindezen körülményeket figyelembe véve valószínűleg az történt, hogy az elkövető (felperesi alkalmazott) visszavonta az átutalási megbízást – amit könnyedén megtehetett – és a pénzt a szokásos módon a sajátjaként használta fel. A perben rendelkezésre álló iratokban ugyanakkor az alperest érintő tranzakciókat illetően a pontos elkövetési módra nézve nem található adat, így ezen tranzakciók esetén a pontos elkövetési mód nem ismert.

A kereset elbírálásához szükséges tényállás teljes körű feltárásának hiánya alapul szolgálhat az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a szükséges bizonyítás megismételt eljárásban történő lefolytatása érdekében, mivel az alperes (jogutódja) gazdagodásának a megállapításához a visszavásárolt befektetési jegyek vételárát illetően mind a terhelés, mind a jóváírás bizonyítása szükséges.

E körülmények tekintetében a bizonyítási teher a felperesen van. A bizonyítási teher rPp. 164. § (1) bekezdésében rögzített főszabályától eltérő megfordulását a perbeli esetben az indokolja, hogy a terheléssel, jóváírással kapcsolatos bizonylatok az alperesnek önhibáján kívül azért nem állnak a rendelkezésére, mert a kielégített társaság által a jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt a felperessel szemben indított perben a felperes elmulasztotta az alperes perbehívását, akinek emiatt nem volt tudomása, a kielégített társaság követeléséről és ezért a 2000. évi C. törvény (Számviteli tv.) 169. § (2) bekezdésében meghatározott idő elteltével a 2001. gazdasági év dokumentumait, bizonylatait leselejtezte. A bizonyítási teher megfordulásával összefüggésben a Kúria Pfv.20.881/2013/6. számú ítéletére és a BH2003. 208. számú eseti döntésére is hivatkozott.

Az alperes mindezek mellett sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság anélkül, hogy indítványainak megfelelően megkereste volna a felperes biztosítóját és beszerezte volna az általa megjelölt további okirati bizonyítékokat, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapíthatónak találta azt is, hogy a perbeli befektetési jegyek alperes értékpapírszámlájára történt jogalap nélküli átvezetése miatt a felperest saját vagyona rovására milyen összegű vagyoni hátrány érte. Véleménye szerint az általa indítványozott bizonyítás felvétele nélkül a felperesnél bekövetkezett vagyoni hátrány, mint a jogalap nélküli gazdagodás egyik konjunktív feltétele tekintetében nem lehet megalapozottan állást foglalni.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezésének a megváltoztatását, a tőkekövetelés után az alperes rPtk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kötelezését kérte.

Előadta, annak ellenére, hogy az elsőfokú ítélet indokolása szerint a felperes a vele szerződéses jogviszonyban nem álló alperessel szemben a rPtk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatra tarthat igényt, az ítélet rendelkező része ezzel szemben azt tartalmazza, hogy az alperes az évi költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatot köteles megfizetni a felperes részére. Véleménye szerint azon túl, hogy a késedelmi kamatra vonatkozóan az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása ellentmondásos, az ítélet a késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezés tekintetében nem is hajtható végre, mivel az éves késedelmi kamat mértékéről utoljára a 2004. évi költségvetésről szóló törvény rendelkezett, ezt követően az évi költségvetési törvény a késedelmi kamat mértékére vonatkozó szabályozást már nem tartalmaz.

A felperes kiegészített fellebbezési ellenkérelme a csatlakozó fellebbezésével nem érintett részében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult, lényegében annak helyes indokaira tekintettel.

Az elévülési kifogásra nézve – amelyet véleménye szerint fellebbezése kiegészítésében az alperes nem is tartott fenn – hangsúlyozta, megtérítési igénye az oldalán jelentkező vagyoni hátrány bekövetkezésével, vagyis 2015. szeptember 8-án jött létre és vált érvényesíthetővé az alperessel szemben, amint az a Kúria Pfv.VII.25.748/2019/11. számú ítéletében foglaltakból is következik. A perindítás a kereseti követelés esedékessé válásától számított öt éven belül történt, az elévülés nyugvásának – ide tartozóan a perbehívás elmaradásának – a perbeli esetben nem volt jelentősége. Az alperesi állásponttal ellentétben a jogalap nélküli gazdagodás megfizetésére irányuló felperesi igény tekintetében a felróhatóságnak nincs relevanciája, az alperesi fellebbezésben hivatkozott kúriai határozatok látszólagos egyetemlegességre vonatkozó érvelése független a felróhatóságtól.

Az elsőfokú ítélet érdemi megalapozottsága körében a felperes egyebek között előadta, a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján nem lehet kétséges, hogy az alperes értékpapírszámlájára jogalap nélkül átvezetett, a felperes által visszavásárolt befektetési jegyek vételára az alperes részére megfizetésre került. Az alperes fellebbezésében semmilyen bizonyítékkal nem támasztja alá azt az állítását, hogy a befektetési jegyek ellenértéke a számlájára nem érkezett meg, ugyanakkor maga is elismeri, hogy nem talált ezen állítását alátámasztó adatot tartalmazó iratot, az általa állított elkövetési mód sem ismert a számára.

Ezzel szemben a perben kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy az utalások megtörténtek, zárt rendszert képeztek és az alperes számláján a jóváírás megtörtént. Az alperes által hivatkozott BH2003. 208. számú eseti döntésben foglaltakból az alperes által előadottakkal szemben éppen az következik, hogy az bank1-nél vezetett bankszámlája tulajdonosaként az alperes rendelkezhet azon bankszámla adatokkal, amelyek alátámasztják

azt az állítást, hogy a befektetési jegyek alperes bankszámlájára átutalt vételára a bankszámlán nem került jóváírásra. Ezekkel a bankszámla adatokkal a felperes nyilvánvalóan nem rendelkezhet. Egyebekben az alperes jogalap nélküli gazdagodása tényét önmagában bizonyítja az, hogy az alperes értékpapírszámlájára a befektetési jegyek átvezetése és jóváírása a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye és kiegészítő szakvéleménye alapján egyértelműen megállapítható, amit az alperes sem tette vitássá.

Azt, hogy a befektetési jegyek alperesi értékszámlára történt átvezetése miatt a felperes a saját vagyona rovására mekkora összeget fizetett reparációként a kielégített társaság részére, a felperes és a kielégített társaság közötti perben jóváhagyott egyezség, valamint a kielégített társaság elsőfokú bíróság által értékelt nyilatkozatai kétséget kizáróan bizonyítják.

További bizonyítás felvételére sem az alperes jogalap nélküli gazdagodása, sem az azzal összefüggésben a felperesnél bekövetkezett vagyoni hátrány vonatkozásában nem volt szükség.

A felperes csatlakozó fellebbezésével összefüggésben az alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

Az alperes fellebbezése megalapozatlan, a felperes csatlakozó fellebbezése megalapozott az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a jogvita elbírálása körében releváns tényállást és megalapozott jogi indokolással, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján, az eljárási szabályok megsértése nélkül hozta meg az alperest marasztaló döntését. Az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú eljárás megismétlésére sem eljárási szabálysértés miatt, sem további bizonyítási eljárás lefolytatása érdekében nincs szükség, a Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés, valamint a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (rPp. 253. § (3) bekezdés) érdemben bírálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla minden releváns kérdésben egyetért az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtett jogi álláspontjával, ezért az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel csak a következők rögzítését tartja szükségesnek.

Az elévülés kérdésében a Kúria a releváns tények, körülmények tekintetében a perbelivel lényegében azonos tényállású ügyekben már többször kifejtette álláspontját, amint az az elsőfokú ítélet indokolásában is helytállóan rögzítésre került. A Kúria határozataiban foglaltakhoz képest a jelen per tényállása annyiban tartalmaz többlettényállási elemet, hogy a perbeli három tranzakció során az alperes értékpapírszámlájára átvezetett befektetési jegyeket a felperes visszavásárolta az alperestől, vételárukat jóváírta az alperes ügyfélszámláján és

átutalta az alperes bank1-nél vezetett pénzforgalmi számlájára. Ez a tény azonban az elsődleges kereseti kérelem tárgyát képező igény elévülése szempontjából irreleváns, az elévülést illetően a Kúria határozataiban kifejtettek a perbeli esetben is egyértelműen irányadóak.

Az alperes fellebbezésében előadottakkal szemben a Kúria határozatai nem valódi, hanem „látszólagos” egyetemlegességnek minősítették azt, hogy a Rt.3 Rt., illetve jogutódja egymástól független, önálló jogviszonyok alanyaként két különböző, önálló igénnyel léphetett fel sérült joga orvoslására a felperessel, illetve az alperessel mint kötelezettekkel szemben és hogy a kötelezettek bármelyikének teljesítése a jogosult felé egyben a másik kötelezett helyzetére is kihatott.

Azzal, hogy az értékpapírok alperes értékpapírszámlájára történt téves átvezetése miatt vagyoni hátrányt elszenvedő Rt.3 Rt., illetve jogutódja felé a felperes helytállt (a vagyonában bekövetkezett hátrányt orvosolta), az alperesnek a részére tévesen teljesítő értékpapírszámlatulajdonos (Rt.3 Rt.) felé fennálló helytállási kötelezettségét is megszüntette. A felperes teljesítésével ugyanakkor nem szűnt meg az értékpapírok értékpapírszámlájára történt téves átvezetésével az alperesnél előállt gazdagodás. Ilyen módon a felperes részéről a számlatulajdonos felé megvalósult teljesítés a felperes számára megtérítési igényt eredményezett a téves átvezetéssel gazdagodó alperessel szemben.

Mindezek tükrében az elévülés szempontjából a jelen ügyben is annak van jelentősége, hogy a felperes a Rt.3 Rt., illetve jogutódja felé helytállt, az értékpapírok tartozatlan átvezetésével előállott vagyoni hátrányt 2015. szeptember 8-án reparálta és ettől az időponttól keletkezett megtérítési igénye az alperessel (jogelődjével) szemben, mivel a felperes oldalán ekkor következett be a vagyoni hátrány. Az elévülés kezdő időpontja tehát 2015. szeptember 8-a, amelyhez képest az igény 2016. szeptember 8-i érvényesítése időpontjáig az elsődleges kereseti kérelem tárgyát képező követelés nem évült el.

Az elsődleges kereseti kérelem jogalapja körében, az alperes jogalap nélküli gazdagodásának a bizonyítottságát illetően a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki.

A perben kirendelt igazságügyi szakértő az 52. sorszámon előterjesztett szakvéleménye alperesi észrevételekre figyelemmel 98. sorszámon benyújtott kiegészítésében a következőket is rögzítette: „Az alperesi állítással ellentétben a szakértői jelentésem 4. sz. mellékletében csatoltam a Rt.2 képviselőjének utalási rendelkezéseit, illetve a hitelintézet ügyfélszámla kivonatát és a Bank2 „Tételes bankszámlakivonatát” az átutalás teljesítéséről. A számlakivonatok egyértelműen és okirattal alátámasztottan igazolják, hogy az érintett pénzeszközök átutalásra kerültek a számlaszám bankszámlára. A terhelés ténye ezáltal egyértelműen bizonyított. A pénz jóváírását természetesen okirattal kizárólag az alperes tudja bizonyítani, mivel arról ő kap bizonylatot. Az, hogy ebben kételkedik, az számomra szakértői szempontból értelmezhetetlen, mivel teljes bizonyosságot tud szerezni az átutalás megtörténtéről, illetve meg nem történtéről és álláspontját egyértelműen bizonyítani tudja. Számomra a per folyamán bizonylatot nem adott át. A banki bizonylatokat be lehet szerezni az alperestől, illetve az banktól. Ugyanakkor szakértői szempontból kellő bizonyosságot lehet szerezni. A számla megterhelését a banki kivonatok egyértelműen tartalmazzák. A

jóváírandó bankszámla száma is egyértelműen jelölve van. A pénzforgalmi előírások szerint a feltüntetett számlaszámon történik meg a jóváírás a terheléssel megegyező összegben. Ennek megfelelően azt kell megállapítani, hogy az adott számla, amelyiken a jóváírás történt, kinek a számlája. Erre megfelelő közhiteles adatot tartalmaz a cégjegyzék, az bank1 Nyrt.-nél vezetett számlaszám számú számla 1999. augusztus 4-e – 2015. május 20-a között a Rt.2 pénzforgalmi számlája volt. Ez a zárt bizonylati lánc bizonyítja, hogy az adott átutalások a Rt.2 pénzforgalmi számláján kerültek jóváírásra.”

Mindezek alapján megállapítható, a felperes bizonyította, hogy a visszavásárolt befektetési jegyek vételárát átutalta az alperes részére, az átutalásokat az alperes pénzforgalmi számláján jóváírták. Az alperes álláspontjával szemben az utalás alperesnél történő jóváírása körében a bizonyítási teher nem fordult meg, a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján ugyanis az alperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a visszavásárlás ellenértéke a bankszámlájára nem érkezett meg. E bizonyítási kötelezettségét az alperes saját bankszámlája kivonatának a csatolásával teljesíthette volna. Nem értékelhető a felperes terhére az, hogy e kötelezettségének az alperes nem tud eleget tenni. Ennek eljárásjogi jogkövetkezményeit az alperes tartozik viselni, különös tekintettel arra, hogy a fellebbezésében maga is csak feltételezésként utal arra („valószínűleg az történt”), hogy a befektetési jegyek vételárának a bankszámlájára történő átutalására adott átutalási megbízás visszavonásra került.

A kifejtettek értelemszerűen az alperes azon tényállítására is megfelelően irányadóak, hogy az értékpapírszámlájára tévesen, jogalap nélkül átvezetett értékpapírok vételárát készpénzben kifizette a kielégített társaság jogelődje részére.

Az alperes fellebbezésében kifejtett álláspontjával szemben az elsődleges kereseti kérelem elbírálása körében további körülmények vizsgálata és tisztázása szükségtelen volt, figyelemmel arra is, hogy az általa hivatkozott további körülményekre nézve az alperesnek nem volt konkrét tényállítása, azokra a fellebbezésében is csak feltételezésként hivatkozott, ugyanakkor a perben a rPp. 3. § (3) bekezdése és 121. § (1) bekezdés c) pontja alapján őt terhelő tényelőadási kötelezettsége teljesítését az alperes nem teheti függővé további bizonyítás felvételétől, különösképpen olyan okirati bizonyítékok beszerzésétől, amelyekkel nyilvánvalóan a perben az ellenérdekű fél sem rendelkezik és amely okirati bizonyítékok alperesi előadás szerinti megsemmisítése nem is róható az ellenérdekű fél terhére.

Az elsőfokú bíróság a felperes biztosítójának a megkeresésére, a felperes vagyonsökkenése esetleges megtérülésével kapcsolatos bizonyítékok beszerzésére irányuló alperesi bizonyítási indítvány teljesítését is az eljárási szabályok megsértése nélkül mellőzte, mivel az alperes anélkül utalt a felperesi vagyonsökkenés esetleges megtérülésére, illetve a biztosító részéről történt esetleges megtérítésére, hogy azzal összefüggésben olyan egyértelmű, konkrét tényállítást terjesztett volna elő, amelynek alapján helye lehetett volna az általa indítványozott bizonyítás felvételének.

Megalapozatlanul sérelmezte az alperes szakértő² igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványa mellőzését is, amelyet az elsőfokú bíróság részletesen

megindokolt, a fellebbezésben ezzel összefüggésben előadott felperesi hivatkozások az újabb szakértő kirendelését illetően részben irrelevánsak, részben ugyancsak feltételezéseken alapulnak. A perbeli esetben másik szakértő kirendelése azért sem lehet indokolt, mert az elsőfokú eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő kiegészített szakvéleménye aggálytalan, nem homályos, nem áll ellentétben a bizonyított tényekkel, mentes a rPp. 182. § (3) bekezdése szerint más szakértő kirendelésére alapul szolgáló hiányosságoktól.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor ítélete rendelkező részében a felperes csatlakozó fellebbezésében előadottak szerint a jelen perben irányadó – 2014. március 14-én hatályos – rPtk. 301. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően határozta meg az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét, a felperes csatlakozó fellebbezése ezért megalapozott, e rendelkezés tekintetében az elsőfokú ítélet csatlakozó fellebbezésben foglaltak szerinti megváltoztatásának volt helye.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest a felperes részére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező alperest a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes 48.000 forint csatlakozó fellebbezési illetékből és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alkalmazásával mérlegeléssel, a felperes jogi képviselője által a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységgel arányban állóan mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, amelynek megállapításakor döntően azt értékelte, hogy a másodfokú eljárásban mindkét fél, így a felperes jogi képviselője is lényegében a korábbi perbeli nyilatkozatait ismételte meg.

Budapest, 2023. február 14.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Felker László s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Matosek Edina

bíró

